

Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongre Kitaplarında Yer Alan Bildirilerin Bibliyometrik Profili: Örgüt Teorisi ve Örgütsel Davranış Bildirileri Üzerine Bir Araştırma

Uğur YOZGAT

Prof. Dr., Marmara Üniversitesi, İİBF
İşletme Bölümü
uguryozgat@marmara.edu.tr

Nihal KARTALTEPE

Arş. Gör., Marmara Üniversitesi, İİBF
İşletme Bölümü
nihalkartaltepe@marmara.edu.tr

Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongre Kitaplarında Yer Alan Bildirilerin Bibliyometrik Profili: Örgüt Teorisi ve Örgütsel Davranış Bildirileri Üzerine Bir Araştırma

Bibliometrics Profile of Papers in National Management and Organization Congress Proceedings: A Research on Papers of Organizational Theory and Organizational Behavior Tracks

Özet

Bibliyometri, yayınların yada belgelerin yazar, konu, yayın bilgisi, atıf yapılan kaynaklar, vb. gibi belirli özelliklerinin niceliksel olarak analizi ile ilgilenmektedir. Elde edilen bibliyometrik verilere dayanarak belirli bir disiplinin genel yapısının ve özelliklerinin ortaya konulması mümkündür. Bu çerçevede, bu çalışma Ulusal Yönetim ve Organizasyon kongre kitaplarında yer alan bildirileri bibliyometrik özellikleri açısından inceleyerek, Türkiye’de Yönetim ve Organizasyon disiplininin genel yapısını ve özelliklerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda; çalışmamızda Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongrelerinde Örgütsel Davranış ve Örgüt Teorisi başlıkları altında basılı toplam 391 adet

Abstract

Bibliometrics deals with the quantitative analysis of some distinct characteristics (i.e. authorship, subject, publication information, and cited sources) of publications or documents. It is possible to determine general structure and characteristics of a specific discipline based on data obtained bibliometric analysis. In this context this study aims to determine general structure and characteristics of Management and Organization discipline through analyzing the bibliometrics features of papers published in "National Management and Organization Congress Proceedings". In this research 391 papers in Organizational Behavior and Organization Theory tracks and 7745 citation have been

bildiride yapılan 7.745 adet atıf analiz edilmiş ve “En sık atıf yapılan kaynak türü nedir?”, “En sık atıf yapılan yerli ve yabancı dergiler hangileridir?”, “Dergilere yapılan atıfların dağılımı Bradford Yasasına uymakta mıdır?”, “Atıf yapılan yazarların yerli/yabancı oranı ne şekildedir?”, “Örgüt Teorisi ve Örgütsel Davranış literatürünün yaşlanma hızı nedir?” vb. sorulara yanıt aranmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometri, atıf analizi, bradford yasası, literatür eskimesi.

analyzed. The following research questions have been addressed: “Which types of sources get cited more often in the articles?”, “What are the most frequently cited journals?”, “Does the distribution of citations to journals fit Bradford’s Law of Scattering?”, “What is the rate of reference to Turkish/Foreign Writers?”, “What is the rate of literature obsolescence in Organizational Behavior and Organization Theory?” etc.

Keywords: Bibliometrics, citation analysis, bradford’s law of scattering, literature obsolescence.

1. Giriş

Bibliyometri, akademik yayınların çeşitli unsurlarının (yazar, konu, yıl, sayfa sayısı, yapılan atıflar vb.) sayısal analizler ve istatistikler yardımıyla incelenmesi ile ilgilenmektedir. Bibliyometrik analizler tanımlayıcı nitelikte (belirli bir yılda yayımlanan makale sayısının belirlenmesi) olabileceği gibi, değerlendirici nitelikte de (bir makalenin kendisinden sonra gelen araştırmaları ne şekilde etkilediğini ortaya koymak için atıf analizi yapılması) olabilirler (McBurney ve Novak, 2002).

Bibliyometrik araştırmalarda en sık kullanılan veri toplama ve değerlendirme yöntemi, atıf analizidir (Baker, 1990). Atıf yapan yayın ile atıf yapılan yayın arasındaki ilişkinin incelenmesi atıf analizinin kapsamını oluşturmaktadır. Atıf analizi; belirli bir disiplindeki en etkili çalışmaların belirlenmesi (Wohlin, 2008), disiplin içindeki formal iletişim sürecinin yapısının ve seyrinin ortaya konması (Carr ve Britton, 2003), güncel bilgi ve çalışmaların dayandığı arka planın ortaya konması (Baker, 1990), bilim adamlarının bilimsel katkılarının ve kariyer başarılarının değerlendirilmesi, akademik birim ve dergilerin nitelik ve statülerinin belirlenmesi (Aksnes, 2006; Judge ve diğ., 2007), disiplinler arası benzerlik ve farklılıkların ortaya konması (Biehl ve diğ., 2006; Swales, 1986) gibi konularda araştırmacılara önemli bilgiler sunmaktadır.

Atıf analizi araştırmalarının hemen her disiplinde kendine yer bulduğu ve yoğun bir ilgi ile karşılaştığı gözlemlenmektedir. Atıf analizi araştırmalarında, makale ve tezlerde yapılan atıfların; atıf sayısı, atıf yapılan materyal türü, en sık atıf yapılan yayınlar, atıf yapılan kaynakların yaşları ve literatürün eskime hızı, atıf yapılan makalelerin dergilere dağılımı gibi çeşitli kriterler açısından değerlendirmeye tabi tutulduğu gözlemlenmektedir.

Atıf yapılan makalelerin dergilere dağılımının değerlendirilmesinde genellikle, bilimsel literatürün dağılım kuramı ile ilgili bütün çalışmalara örneklik eden

Bradford Yasası'na (1934) başvurulmaktadır. Bradford'un Dağılım Yasası, "belirli bir konudaki literatürün dergilere dağılımını" tanımlamaktadır. Bradford Dağılım Yasasına göre, "bilimsel dergiler, belirli bir konuda yayımlanan yada atıfta bulunan makalelerin azalan verimlilik sırasına göre düzenlenmeleri durumunda üç gruba ayrılacaktır. Çekirdek dergi grubu olarak adlandırılan ve az sayıda dergi içeren birinci grupta, o konuda veya disiplinde yer alan makalelerin her zaman önemli bir kısmı (1/3); daha fazla sayıda dergi içeren ikinci grupta bütün makalelerin diğer 1/3'ü, çok daha fazla sayıda dergi içeren, çok daha büyük üçüncü grupta ise, makalelerin son 1/3'ü yer alacaktır (Garfield, 1980; Chen ve diğ., 1995). Birinci dergi grubu, alan veya konu ile doğrudan ilgili dergileri, ikinci dergi grubu alan veya konu ile yakından ilgili dergileri, üçüncü dergi grubu ise, alan veya konu ile uzaktan ilgili dergileri içerecektir (Gökkurt, 1994).

Bradford Dağılım Yasasının dayandığı varsayımlar doğruysa belirli bir konudaki literatür ihtiyacının o konuda yayımlanan az sayıda çekirdek dergi ile karşılanabileceği ortaya çıkmakta, bu durum koleksiyon geliştirme ve yönetimi konusunda karar verilirken önemli bir ölçüt olarak dikkate alınmaktadır.

2. Araştırma

2.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; Yönetim ve Organizasyon Kongrelerinde Örgüt Teorisi ve Örgütsel Davranış konu başlıkları altında yer alan bildirilerin bibliyometrik özelliklerini ortaya koymaktır. Bu doğrultuda yanıt aranacak olan sorular şu şekildedir:

- En sık atıf yapılan kaynak türü (kitap, dergi, Internet vb.) nedir? Atıf yapılan kaynak türü açısından Örgüt Teorisi ve Örgütsel Davranış bildirileri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- En sık atıf yapılan yerli ve yabancı dergiler hangileridir?
- Dergilere yapılan atıfların dağılımı Bradford Yasasına uymakta mıdır?
- Atıf yapılan yazarların yerli/yabancı oranı ne şekildedir? Atıf yapılan yazarların yerli/yabancı oranı açısından Örgüt Teorisi ve Örgütsel Davranış bildirileri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Örgüt teorisi ve Örgütsel Davranış literatürünün yaşlanma hızı nedir?
- Örgüt Teorisi ve Örgütsel Davranış bildirilerinde atıf yapılan kaynakların yaşları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Bildiri yazarlarının sayısı ve unvanları ile atıf yönelimleri arasında bir ilişki var mıdır?

2.3. Araştırmanın Yöntemi

Araştırma sorularını yanıtlamak için Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongrelerinde Örgüt Teorisi ve Örgütsel Davranış konu başlıkları altında kongre kitaplarında basılan bildiriler incelenmiştir. Araştırmanın verileri, bibliyometrik araştırma kapsamında yer alan atıf analizi tekniğinden yararlanılarak toplanmış ve niceliksel olarak analiz edilmiştir.

2.4. Araştırmanın Bulguları

Araştırmamızın verileri, Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongre Bildiri Kitaplarından derlenmiştir. Bildirilerin bibliyometrik profilini ortaya koymak için; Örgütsel Davranış ve Örgüt Teorisi başlıkları altında sunulan toplam 391 adet bildiride yapılan 7.745 adet atıf analiz edilmiş ve aşağıdaki bulgular elde edilmiştir.

Tablo 1. Örgütsel Davranış ve Örgüt Teorisi Bildirileri Dağılımı

Kongre	Örgütsel Davranış		Örgüt Teorisi		Tüm Bildiriler
	N	%	N	%	N
6	10	32,26	7	22,58	31
8	22	35,48	5	8,06	62
9	24	33,33	6	8,33	72
10	18	22,78	3	3,80	79
11	19	21,59	8	9,09	88
12	20	20,83	12	12,50	96
13	35	41,18	16	18,82	85
14	25	24,04	13	12,50	104
15	52	42,62	16	13,11	122
16	54	38,30	26	18,44	141
Toplam	279	31,70	112	12,73	880

Tablo 1’de Yönetim ve Organizasyon kongre kitaplarında yer alan bildirilerin yıllara ve Örgütsel Davranış/Örgüt Teorisi alanlarına göre dağılımı görülmektedir. Ulusal Yönetim ve Organizasyon kongre kitaplarında yer alan toplam 880 bildirinin 279’unun (%31,70) Örgütsel Davranış alanında; 112’sinin (%12,73) Örgüt Teorisi alanında olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Örgütsel Davranış ve Örgüt Teorisi Kaynak Dağılımı

	Örgütsel Davranış		Örgüt Teorisi		Genel	
	N	%	N	%	N	%
Makale	3.603	64,34	1.265	58,97	4.868	62,85
Kitap	1.444	25,79	713	33,24	2.157	27,85
Kongre	179	3,20	66	3,08	245	3,16
İnternet	154	2,75	23	1,07	177	2,29
Diğer (Tez, Gazete, Araştırma Raporu vb.)	220	3,93	78	3,64	298	3,85
Toplam	5.600	100,00	2.145	100,00	7.745	100,00

Bildirilerde atıf yapılan kaynaklar; kitap, makale, kongre, internet ve diğer yayınlar (tez, gazete, araştırma raporu, yayımlanmamış çalışmalar vb.) kategorilerine ayrılmıştır. Tablo 2’de görüldüğü üzere bildirilerin kaynakçalarında yer alan toplam 7.745 atıfın %62,85’i makalelere, %27,85’i kitaplara, %3,16’sı kongrelerde sunulan bildirilere, %2,29’u İnternet kaynaklarına ve %3,85’i diğer yayınlara yapılmıştır. Örgütsel Davranış ve Örgüt Teorisi alanlarında en fazla atıf yapılan kaynak türleri genel sonuçlara paralellik göstermekte ve en fazla atıfın %64,34 (Örgütsel Davranış) ve %58,97 (Örgüt Teorisi) oranlarında makalelere yapıldığı gözlemlenmektedir. Örgütsel Davranış ve Örgüt Teorisi alanları en sık atıf yapılan kaynak türü açısından karşılaştırmalı olarak incelendiğinde ise; Örgütsel Davranış alanında %5,37 oranında farkla makale türü kaynaklara daha sık atıf yapıldığı, Örgüt Teorisi alanında %7,45 oranında farkla kitap türü kaynaklara daha sık atıf yapıldığı, Örgütsel Davranış alanında %1,68 oranında farkla İnternet türü kaynaklara daha sık atıf yapıldığı gözlemlenmektedir.

Tablo 3’te Örgütsel Davranış alanında ve Tablo 4’te Örgüt Teorisi alanında 20 ve daha fazla sayıda atıf alan yabancı dildeki dergilerin listesi ve en fazla atıf alan Türkçe dergilerin listesi görülmektedir. Örgütsel Davranış alanında en sık atıf yapılan dergi, 202 atıfla *Journal of Applied Psychology*’dir. Söz konusu dergiyi 191 atıfla *Academy of Management Journal* ve 117 atıfla *Academy of Management Review* izlemektedir. Örgüt Teorisi alanında ise en sık atıf yapılan dergi, 138 atıfla *Administrative Science Quarterly*’dir. Söz konusu dergiyi 93 atıfla *Academy of Management Review* ve 85 atıfla *Academy of Management Journal* izlemektedir. Her iki alanda da en sık atıf yapılan Türkçe dergiler; *Amme İdaresi Dergisi* ve *Yönetim Araştırmaları Dergisi* olarak sıralanmaktadır.

Tablo 3. Örgütsel Davranış - Dergiler

	Dergi Adı	N	%	Küm.%
1	Journal of Applied Psychology	202	5,61	5,61
2	Academy of Management Journal	191	5,30	10,91
3	Academy of Management Review	117	3,25	14,15
4	Journal of Organizational Behavior	100	2,78	16,93
5	Administrative Science Quarterly	83	2,30	19,23
6	Journal of Vocational Behavior	74	2,05	21,29
7	Human Relations	65	1,80	23,09
8	Journal of Management	65	1,80	24,90
9	Leadership Quarterly	47	1,30	26,20
10	Personnel Psychology	42	1,17	27,37
11	Journal of Business Ethics	41	1,14	28,50
12	Journal of Occupational and Organizational Psychology	40	1,11	29,61
13	Journal of Management Studies	39	1,08	30,70
14	Journal of Marketing	39	1,08	31,78
15	Harvard Business Review	37	1,03	32,81
16	Human Resource Management Review	37	1,03	33,83
35	Amme İdaresi Dergisi	17	0,47	
56	Yönetim Araştırmaları Dergisi			
	İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi	10	0,28	

Tablo 4. Örgüt Teorisi - Dergiler

	Dergi Adı	N	%	Küm.%
1	Administrative Science Quarterly	138	10,91	10,91
2	Academy of Management Journal	93	7,35	18,26
3	Academy of Management Review	85	6,72	24,98
4	American Journal of Sociology	77	6,09	31,07
5	Organization Studies	68	5,37	36,44
6	American Sociological Review	40	3,16	39,60
7	Strategic Management Journal	27	2,13	41,73
8	Organization Science	25	1,98	43,71
9	Amme İdaresi Dergisi	17	1,34	45,05
10	Toplum ve Hekim Dergisi	16	1,26	46,32
11	Annual Review of Sociology	15	1,19	47,51
12	Yönetim Araştırmaları Dergisi	12	0,95	48,46

Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongrelerinde basılan bildirilerde dergilere yapılan atıfların dağılımının Bradford Yasasına uyup uymadığını test etmek için, Egghe tarafından önerilen formül kullanılmıştır. Test süreci ve formül aşağıda açıklanmaktadır;

Bir kaynakçadaki dergiler içerdikleri makale sayılarına göre çoktan aza doğru sıralanır. Dergiler bu sıraya göre her biri eşit sayıda makale içeren (y_0) alt gruplara (P) bölünür. İlk grupta r_o dergi, ikinci grupta $k > 1$ olmak şartıyla $r_o k$ dergi, üçüncü grupta $r_o k^2$ dergi, . . . son grupta (P . grup) ise $r_o k^{p-1}$ dergi bulunur (Egghe ve Rousseau, 1990, s. 295). Bir kaynakçadaki dergilerin dağılımının Bradford Yasasına uygunluğunu test etmek için P, r_o, y_0 ve k değerlerinin bilinmesi gerekmektedir. Alt grup sayısı (P) kolayca seçilebilir. y_0 , kaynakçadaki toplam makale sayısının (A) seçilen alt grup sayısına (P) bölümüdür.

$$y_0 = A / p$$

Aşağıdaki Bradford çarpanı (k) formülünde (6) yer alan e^y Euler katsayısını (1,781), y_m en fazla makale yayımlanan dergideki makale sayısını ifade eder.

$$k = (e^y y_m)^{1/p} \approx (1,781 y_m)^{1/p}$$

Gruplardaki dergilerin toplamı kaynakçadaki toplam dergi sayısını (T) verdiğiinden

$$r_o + r_o k + r_o k^2 + \dots + r_o k^{p-1} = T$$

r_o formülü elde edilir:

$$r_o = (T(k-1)/(k^2-1))$$

Bu formüllere dayanarak Örgütsel Davranış alanında yararlanılan 2.865 ve Örgüt Teorisi alanında yararlanılan 965 makalenin incelenmesi sonucunda aşağıdaki Tablo 5 ve 6 elde edilmiştir.

Örgütsel Davranış makalelerinin dergilere dağılımının Bradford Yasasına uyduğu kabul edilebilir (Tablo 5). Yasaya göre ilk bölgedeki 15 çekirdek derginin (Tablo 3) toplam makalelerin üçte birini, ikinci bölgedeki 110 derginin ikinci üçte birini ve son bölgedeki 781 derginin son üçte birini içermesi gerekmekte, eldeki verilere göre ise bu bölgelerdeki dergiler toplam makalelerin sırasıyla %32,81'ini, %33,88'ini ve %33,31'ini karşılamaktadır. Söz konusu veriler incelendiğinde; Bradford Yasasına göre olması gereken dergi ve makale sayıları ile kongre verilerine göre gerçekleşen dergi ve makale sayılarının paralel olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Örgütsel Davranış Makaleleri

Grup	Bradford Yasasına Göre				Kongre Makalelerine Göre			
	Dergi Sayısı		Makale Sayısı		Dergi Sayısı		Makale Sayısı	
	N	%	N	%	N	%	N	%
1	15	1,66	1.182	32,81	15	1,66	1.182	32,81
2	110	12,14	1.261	34,99	102	11,26	1.221	33,88
3	781	86,20	1.160	32,20	789	87,08	1.200	33,31
Toplam	906	100,00	3.603	100,00	906	100,00	3.603	100,00

Tablo 6. Örgüt Teorisi Makaleleri

Grup	Bradford Yasasına Göre				Kongre Makalelerine Göre			
	Dergi Sayısı		Makale Sayısı		Dergi Sayısı		Makale Sayısı	
	N	%	N	%	N	%	N	%
1	8	2,07	553	43,71	4	1,04	393	31,07
2	52	13,47	308	24,35	50	12,95	450	35,57
3	326	84,46	404	31,94	332	86,01	422	33,36
Toplam	386	100,00	1265	100,00	386	100,00	1265	100,00

Örgüt Teorisi makalelerinin dergilere dağılımının Bradford Yasasına tam anlamıyla uyduğu söylenemez (Tablo 6). Yasaya göre ilk bölgedeki 8 çekirdek derginin toplam makalelerin üçte birini (Tablo 4), ikinci bölgedeki 52 derginin ikinci üçte birini ve son bölgedeki 326 derginin son üçte birini içermesi gerekirken, eldeki verilere göre bu bölgelerdeki dergiler toplam makalelerin sırasıyla %43,71'ini, %24,35'ini ve %31,94'ünü karşılamaktadır. Bir başka açıdan değerlendirilecek olursa, toplam makalelerin üçte birini sağlayan çekirdek dergi sayısı 8 değil, gerçekte 4'dür. Aynı şekilde ikinci bölgedeki dergi sayısı 50, üçüncü bölgedeki ise 332'dir.

Bradford ve Poisson türü dağılımlar yoğunlaşma ve eşitlik ölçüleriyle de araştırılabilir. Rousseau (2000) yoğunlaşmayı "maddelerin mevcut kaynaklar arasında görece olarak tahsis edilmesi" olarak tanımlamaktadır. Başka bir deyişle, örneğin, kullanıcıların istek yaptıkları makalelerin (maddeler) bir koleksiyonda mevcut dergilere (kaynaklar) dağılımı eşit olmayıp, genellikle, istek yapılan makaleler belirli dergiler üzerinde yoğunlaşmaktadır. Ekonomide gelir eşitsizliğini araştırmak için kullanılan Lorenz eğrileri ve Gini katsayıları, atıf yapılan makalelerin belirli dergilerde yoğunlaşmasını araştırmak için de kullanılmaktadır (Rousseau, 1998, 2000; Jacobson, Milman ve Kammen, 2005; Tonta ve Al, 2006). Benzeri bir biçimde bir kütüphane koleksiyonundaki bilimsel dergilerde yayımlanan makalelere yapılan isteklerin belli dergiler üzerinde yoğunlaşmasını yada dergiler arasındaki eşit olmayan dağılımı ortaya çıkarmak için de Lorenz eğrileri ve Gini katsayıları kullanılmaktadır. Lorenz eğrisi, yayımlanan makalelerin yer aldığı dergilerin yığılımlı (kümülatif) yüzdesinin

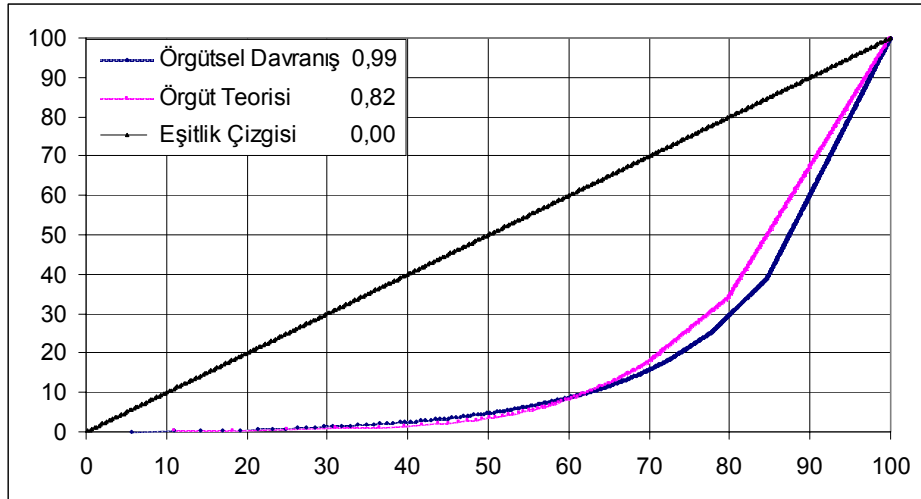
x ekseninde, makalelerin yığılımlı yüzdesinin y ekseninde gösterildiği bir sıralı dağılımdır.

Gini katsayısı ise tekbiçim bir dağılımla kaynakların gerçek dağılımı arasındaki farkı gösteren eşitsizliğin sayısal bir ölçüsüdür. Gini katsayısı 0 ile 1 arasında değişmekte, 0 mükemmel eşitliği, 1 ise bunun tersini göstermektedir (Jacobson, Milman ve Kammen, 2005, s. 1826). Gini katsayısı aşağıdaki formüle göre hesaplanmaktadır:

$$G_e = 1 - \sum_i (Y_{i+1} + Y_i)(X_{i+1} - X_i)$$

Formül 1'deki X_i , örneğin, dergi grubu i 'de yayımlanan makalelerin bulunduğu dergi sayısının toplam dergi sayısına bölümünü, Y_i ise grup i 'deki makale sayısının toplam makale sayısına bölümünü ifade eder ve makale sayıları en küçükten en büyüğe doğru sıralanır (Jacobson, Milman ve Kammen, 2005).

Örgütsel Davranış ve Örgüt Teorisi alanındaki makalelerin Gini katsayısı sırasıyla 0,99 ve 0,82 olarak hesaplanmıştır.

Şekil 1. Lorenz Eğrileri ve Gini Katsayıları

Örgütsel Davranış ve Örgüt Teorisi bildirimlerinde atıf yapılan makalelerin 80/20 yoğunlaşma kuralına uygunluğu, başka bir deyişle tüm dergilerin en verimli % 20'sinin atıf yapılan tüm makalelerin %80'ini içerip içermediği incelendiğinde Tablo 7'deki sonuçlar elde edilmiştir.

Tablo 7. 80/20 Kuralı

	Dergi Sayısı / Toplam Dergi Sayısı [%]	Makale Sayısı / Toplam Makale Sayısı [%]
Örgütsel Davranış	20,00	73,77
Örgüt Teorisi	30,31	80,00
Örgüt Teorisi	20,00	71,30
Örgütsel Davranış	34,46	80,00

Tablo 7 incelendiğinde makalelerin dergilere dağılımının 80/20 kuralına uymadığı görülmektedir (Egghe ve Rousseau, 1990, s.361-362). Örgütsel Davranış alanındaki dergilerin %20'si (181 dergi) atıf yapılan bütün makalelerin %73,77'sini ve Örgüt Teorisi alanındaki dergilerin %20'si (77 dergi) atıf yapılan bütün makalelerin %71,30'unu içermektedir.

Diğer bir yoğunlaşma belirleme yöntemi olan Price Yasasına göre toplam dergi sayısının karekökü kadar dergi toplam makalelerin yarısını içerir (Egghe ve Rousseau, 1990, s.362). Örgütsel Davranış verilerine göre en verimli 30 dergi tüm makalelerin %43,94'ünü ve Örgüt Teorisi alanında 20 dergi tüm makalelerin %54,39'unu içermektedir. Buradan hareketle Örgüt Teorisi alanındaki dergilerin verimlilik oranının daha yüksek olduğu söylenebilir.

Bildirilerde atıf yapılan tüm kaynakların %79,83'ü yabancı yazarların yayınlarına, %15,60'ı Türk yazarların yayınlarına, %2,38'i yabancı yazarların Türkçe'ye çevrilen yayınlarına ve %2,19'u Türk yazarların yabancı dildeki yayınlarına yapılmıştır (Tablo 8). Örgütsel Teorisi alanındaki bildirilerde Türk yazarların yayınlarına yapılan atıfların (%18,93), Örgütsel Davranış alanındaki bildirilere (%17,36) kıyasla daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 8. Yazar Dağılımı

	Örgütsel Davranış		Örgüt Teorisi		Genel	
	N	%	N	%	N	%
Yabancı	4.523	80,77	1.660	77,39	6.183	79,83
Türk	900	16,07	308	14,36	1.208	15,60
Çeviri	105	1,88	79	3,68	184	2,38
Türk Yazarın Yabancı Dilde Yayını	72	1,29	98	4,57	170	2,19
Toplam	5.600	100,00	2.145	100,00	7.745	100,00

Çalışmamızda Örgütsel Davranış ve Örgüt Teorisi bildirilerinde yapılan atıfların yarı yaşamları hesaplanmış ilgili literatürün genel olarak yaşlanma hızı bulunmuştur. Ayrıca atıf yapılan kaynak türlerine göre yarı yaşamlar ayrı ayrı hesaplanmıştır. Bildirilerde yer alan toplam 7.745 atıf, atıf yapılan kaynağın yayımlandığı yıla göre sıralanmıştır. Atıf yapılan yayın yılları Örgütsel Davranış bildirilerinde 1924 ile 2008, Örgüt Teorisi bildirilerinde 1911 ile 2008 arasında değişmektedir. Atıf yapılan kaynakların yarı yaşamını bulmak için önce bir bildiride atıf yapılan tüm kaynakların yayın yılları, atıfların yapıldığı bildirinin yayın yılından çıkarılmış ve her bildiri için atıf yapılan kaynakların ortancası bulunmuştur. Tüm makaleler için bulunan ortancaların ortalaması (*mean half-life*) alınarak atıf yapılan tüm literatür için yarı yaşam hesaplanmıştır. Buna göre, internet hariç yayın türü ayırt edilmeksizin, Örgütsel Davranış alanında atıf yapılan kaynakların yarı yaşamı sekiz yıl, Örgüt Teorisi alanında dokuz yıldır, başka bir deyişle atıf yapılan yayınların yarısı sırasıyla son 8 ve 9 yılda yayımlanmıştır (Tablo 9). Buradan Örgüt Teorisi bildirilerine yapılan atıfların yarı yaşamlarının Örgütsel Davranış bildirilerine yapılan atıflardan bir yıl daha yaşlı olduğu söylenebilir.

Tablo 9. Kaynakların Yaşlanma Hızı (Yarı Yaşı) [Yıl]

Kongre	Makale		Kitap		Kongre		İnternet		Diğer*		MKKD**	
	ÖD	ÖT	ÖD	ÖT	ÖD	ÖT	ÖD	ÖT	ÖD	ÖT	ÖD	ÖT
6	10,0	5,0	8,0	6,0	9,5	3,5	-	2,0	5,5	3,0	9,0	5,0
8	6,0	8,0	10,0	6,0	2,0	6,0	0,0	-	5,5	3,0	7,0	6,0
9	7,0	5,0	7,0	6,0	2,0	1,0	0,5	4,0	3,0	1,5	7,0	5,0
10	6,0	6,0	9,0	4,5	2,0	2,0	0,0	-	4,0	4,0	7,0	5,0
11	7,0	17,0	8,0	10,0	3,0	3,0	1,5	4,5	2,0	5,0	7,0	12,0
12	8,0	9,0	9,0	10,0	2,5	4,0	1,5	3,0	5,0	1,0	8,0	9,0
13	7,0	10,0	7,0	8,0	4,0	3,0	1,0	-	4,5	17,0	6,0	9,0
14	9,0	10,0	12,0	8,0	4,0	-	3,5	0,0	6,0	2,0	9,0	10,0
15	9,0	10,0	10,0	15,0	4,0	4,0	1,0	-	7,0	4,0	9,0	11,0
16	9,0	9,0	12,0	14,0	3,0	3,0	1,0	1,0	6,0	3,0	10,0	10,0
Tümü	8,0	9,0	9,0	10,0	3,0	3,0	1,0	1,0	6,0	3,0	8,0	9,0

*Diğer : Tez, Gazete, Araştırma Raporu vb.

**MKKD: Makale + Kitap + Kongre + Diğer.

Kaynaklar türlerine göre ayrılmış ve atıf yapılan yayın türü itibarıyla yarı yaşamlar aynı yöntemle ayrı ayrı hesaplanmıştır. Örgütsel Davranış ve Örgüt Teorisi bildirilerinde yararlanılan kitaplar için yarı yaşam sırasıyla 9 ve 10 yıl, dergiler için de 8 ve 9 yıl olarak hesaplanmıştır. Kongrelerde geçmişten günümüze doğru geldiğimizde

internet hariç yayın türü ayırt edilmeksizin Örgütsel Davranış ve Örgüt Teorisi bildirilerine atıf yapılan kaynakların yarı yaşamları karşılaştırıldığında ilk yıllarda Örgüt Teorisi alanındaki atıfların yarı yaşamı daha az iken ilerleyen yıllarda daha fazla duruma gelmiştir.

Bildirilerde dergilere yapılan atıfların üçte biri Örgütsel Davranış alanında son beş yılda ve Örgüt Teorisi alanında son altı yılda yayımlanan makalelere yapılmıştır. Örgütsel Davranış bildirilerinde yer alan atıfların %80 ve %90 yaşlanma/eskime oranları (*obsolescence rates*) sırasıyla 16 ve 22 yıl olarak hesaplanmıştır. Bir başka ifadeyle, Örgüt Teorisi bildirilerinde yer alan atıfların %80'i son 18 yılda, %90'ı ise son 27 yılda yayımlanan kaynaklara yapılmıştır. Örgütsel Davranış bildirilerinde atıf yapılan kaynakların %80 ve %90 yaşlanma oranları (sırasıyla 16 ve 18 yıl) Örgüt Teorisi bildirilerinde atıf yapılanlardan (sırasıyla 22 ve 27 yıl) daha düşüktür.

Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongrelerinde sunulan bildirilerde yapılan atıflar yazar sayısı bazında incelendiğinde; Örgütsel Davranış alanında en yüksek ortalama atıf oranının dört yazarlı çalışmalarda, Örgüt Teorisi alanında ise en yüksek ortalama atıf oranının tek yazarlı çalışmalarda olduğu belirlenmiştir (Tablo 10). Çalışmalara eklenen yazar sayılarının marjinal katkılarının çok düşük olduğu hatta negatif olduğu görülmektedir.

Tablo 10. Yazar Sayısına Göre Bildiri ve Atıf Dağılımı

Yazar Sayısı	Örgütsel Davranış					Örgüt Teorisi				
	Bildiri		Atıf			Bildiri		Atıf		
	N	%	N	%	Ort.	%	N	%	N	Ort.
1	74	26,52	1407	25,13	19,01	50	44,64	1005	46,85	20,10
2	119	42,65	2478	44,25	20,82	46	41,07	834	38,88	18,13
3	61	21,86	1171	20,91	19,20	15	13,39	297	13,85	19,80
4	22	7,89	491	8,77	22,32	-	-	-	-	-
5 ve 6	3	1,08	53	0,95	17,67	1	0,89	9	0,42	9,00
Genel	279	100,00	5600	100,00	20,07	112	100,00	2145	100,00	19,15

Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongrelerinde sunulan bildirilerde yapılan atıflar ilk yazarların unvanı bazında incelendiğinde; hem Örgütsel Davranış alanında hem de Örgüt Teorisi alanında en yüksek atıf oranının Araştırma Görevlilerinin çalışmalarında olduğu, bunu sırasıyla Doçent, Yardımcı Doçent ve Profesörlerin çalışmalarının izlediği belirlenmiştir (Gerek Örgütsel Davranış alanında, gerekse Örgüt Teorisi alanında Öğretim Görevlisi Dr., Öğretim Görevlisi, Araştırma Görevlisi Dr., Dr., Öğrenci ve Diğer araştırmacılar tarafından yapılan çalışmalar, çalışma sayısının azlığı nedeniyle kapsam dışı bırakılmıştır) (Tablo 11).

Tablo 11. İlk Yazar Unvanlarına Göre Makale ve Atıf Dağılımı

İlk Yazarın Unvanı	Örgütsel Davranış					Örgüt Teorisi				
	Bildiri		Atıf		Ort.	Bildiri		Atıf		Ort.
	N	%	N	%		N	%	N	%	
Profesör Dr.	74	26,52	1400	25,00	18,92	21	18,75	301	14,03	14,33
Doçent Dr.	64	22,94	1321	23,59	20,64	29	25,89	574	26,76	19,79
Yardımcı Doçent Dr.	90	32,26	1847	32,98	20,52	31	27,68	584	27,23	18,84
Öğretim Gör. Dr.	4	1,43	104	1,86	26,00	-	-	-	-	-
Araştırma Gör.Dr.	4	1,43	72	1,29	18,00	6	5,36	142	6,62	23,67
Dr.	9	3,23	127	2,27	14,11	3	2,68	51	2,38	17,00
Öğretim Görevlisi	8	2,87	137	2,45	17,13	5	4,46	64	2,98	12,80
Araştırma Görevlisi	21	7,53	510	9,11	24,29	16	14,29	407	18,97	25,44
Öğrenci	3	1,08	27	0,48	9,00	1	0,89	22	1,03	22,00
Diğer	2	0,72	55	0,98	27,50	-	-	-	-	-
Genel	279	100	5600	100	20,07	112	100	2145	100	19,15

4. Sonuç

Akademik yayınlarla ilgili bibliyometrik bulgular, bilim ve teknoloji yol haritalarının oluşturulmasında ve belirli bir disiplinde bilimsel iletişim sürecinin nasıl gerçekleştiğinin anlaşılmasında araştırmacılara önemli araçlar sunmaktadır. Bu doğrultuda, araştırmamızın yukarıda özetlenen bulgular ışığında Yönetim ve Organizasyon disiplininin genel yapısına ilişkin bilgileri ortaya koyması ve Türkiye'deki literatürün gelişim ve iletişim sürecine ilişkin önemli ipuçları vermesi, araştırmamızın beklenen katkıları arasında yer almaktadır.

Bu çerçevede, araştırmamız kapsamında Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongre Bildiri Kitapları'nda yer alan Örgütsel Davranış ve Örgüt Teorisi alanlarındaki 391 adet bildiri atıf analizine tabi tutulmuş ve aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir:

- Yönetim ve Organizasyon Kongre Bildiri Kitapları'nda Örgütsel Davranış ve Örgüt Teorisi alanlarındaki bildirilerde en sık atıf yapılan kaynak türü makaledir.

- *Academy of Management Journal*, *Academy of Management Review* ve *Administrative Science Quarterly* hem Örgütsel Davranış hem de Örgüt Teorisi alanında en sık atıf alan ilk 5 dergi içinde yer almaktadır.
- Bradford Dağılım Yasasına göre Örgütsel Davranış alanında 15 çekirdek dergi; Örgüt Teorisi alanında ise 8 çekirdek dergi, alanın ihtiyacını önemli ölçüde karşılamaktadır.
- Türk yazarların eserlerine yapılan atıf sayısı oldukça düşüktür (\approx %18).
- Örgütsel Davranış literatürünün eskime hızı 8 yıl; Örgüt Teorisi literatürünün eskime hızı 9 yıldır.
- Yazar sayısının artmasının kullanılan ortalama atıf sayısına marjinal katkısı düşüktür (hatta bazı durumlarda negatiftir).
- En yüksek ortalama atıf oranı Araştırma Görevlilerinin çalışmalarında en düşük oran ise Profesörlerin çalışmalarındadır.
- Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresinin kendi içinde atıf verme oranı oldukça düşüktür.

Kaynakça

- Aksnes, D. W. (2006), "Citation Rates and Perceptions of Scientific Contribution", *Journal of The American Society for Information Science and Technology*, 57(2), 169-185.
- Al, U. ve Y. Tonta (2004), "Atıf Analizi: Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümü Tezlerinde Atıf Yapılan Kaynaklar", *Bilgi Dünyası*, 5(1), 19-47.
- Baker, D. R. (1990), "Citation analysis: A Methodological Review", *Social Work Research & Abstracts*, 26(3), 3-10.
- Biehl, M., H. Kim ve M. Wade (2006), "Relationships Among the Academic Business Disciplines: A Multi Method Citation Analysis", *Omega*, 34, 359-371.
- Carr, J. E. ve L. N. Britton (2003), Citation Trends of Applied Journals in Behavioral Psychology: 1981-2000, *Journal of Applied Behavior Analysis*, 36 (1), 113-117.
- Chen, Y. S., P. P. Chong ve M. Y. Tong (1995), "Dynamic Behavior of Bradford's Law", *American Society for Information Science, Journal*, 46(5), 370-383.
- Egghe, L. ve R. Rousseau (1990), *Introduction to Informetrics: Quantitative Methods in Library, Documentation and Information Science*. Amsterdam: Elsevier. <http://hdl.handle.net/1942/587> (Erişim Tarihi: 01.04.2008).
- Garfield, E. (1980) "Bradford's Law and Related Statistical Patterns", *Essays of an Information Scientist*, 4, 476-483.
- Gökkurt, Ö., (1994), "Enformetri, Bradford Yasası ve Citation Index", *Türk Kütüphaneciliği*, 8(1), 26-30.
- Jacobson, A., A. D. Milman ve D.M. Kammen (2005), "Letting the (energy) Gini Out of the Bottle: Lorenz Curves of Cumulative Electricity Consumption and Gini Coefficients as Metrics of Energy Distribution and Equity", *Energy Policy*, 33, 1825-1832.
- Judge, T. A., D. M. Cable ve S.L. Rynes (2007), "What Causes a Management Article to be Cited - Article, Author, or Journal?", *Academy of Management Journal*, 50(3), 491-506.
- McBurney, M. K. ve P. L. Novak (2002), "What is Bibliometrics and Why Should You Care?", *Proceedings of the Professional Communication Conference*, 108-114.
- Rousseau, R. (1998), "Evenness as a Descriptive Parameter for Department or Faculty Evaluation Studies", Ed. E. Desmet *Informatiewetenschap* içinde (135-145),

http://users.pandora.be/ronald.rousseau/Even_conf.pdf (Erişim Tarihi: 01.04.2008).

Rousseau, R. (2000), "Concentration and Evenness Measures as Macro-level Scientometric Indicators" Second International Seminar on Quantitative Evaluation of Research Performance, Shanghai, 2000. http://www.vub.ac.be/BIBLIO/itp/lecturers/ronald_rousseau/ronald_rousseau_stim5_shanghai_2000.pdf (Erişim Tarihi: 01.04.2008).

Swales, J. (1986), "Citation Analysis and Discourse Analysis", Applied Linguistics, 7, 36.

Tonta, Y. ve U. Al (2006). "Scatter and Obsolescence of Journals Cited in Theses and Dissertations of Librarianship", Library and Information Science Research, 28, 281-296.

Yozgat, U. ve N. Kaplan (2008). "Yönetim ve Organizasyon Kongrelerinde Sunulan Bildirilerin Bibliyometrik Profili: Örgüt Teorisi ve Örgütsel Davranış Bildirileri Üzerine Bir Araştırma", 16. Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi, 16-18 Mayıs.

Wohlin, C. (2008), "An Analysis of the Most Cited Articles in Software Engineering Journals – 2001", Information and Software Technology, 50, 3–9.

(1998), 6. Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi Bildiriler Kitabı, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

(2000), 8. Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi Bildiriler Kitabı, Erciyes Üniversitesi, Nevşehir.

(2001), 9. Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi Bildiriler Kitabı, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.

(2002), 10. Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi Bildiriler Kitabı, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.

(2003), 11. Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi Bildiriler Kitabı, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon.

(2004), 12. Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi Bildiriler Kitabı, Uludağ Üniversitesi, Bursa.

(2005), 13. Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi Bildiriler Kitabı, Marmara Üniversitesi, İstanbul..

(2006), 14. Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi Bildiriler Kitabı, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.

(2007), 15.Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi Bildiriler Kitabı, Sakarya Üniversitesi, Adapazarı.

(2008), 16.Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi Bildiriler Kitabı, İstanbul Kültür Üniversitesi, Antalya.